
EIGIL LEGO ANDERSEN

GAD

© G.E.C Gads Forlag, 1991

1. oplag

Omslag: Axel Surland

Sats og tryk: AKA-PRINT ApS, Århus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

ISBN 87-12-01921-6

Forord

Denne bog handler om udarbejdelsen af kontrakter om virksomhedskøb. Den belyser de overvejelser, man skal igennem, og giver forslag til formuleringer. Endvidere behandles skatte- og afgiftsretlige problemstillinger. Den er skrevet både for jurister og ikke-jurister, herunder andre rådgivere, virksomhedsejere og de forhandlere og beslutningstagere, der deltager i et virksomhedskøb.

Bogen er inddelt efter decimalsystemet, dog at der i henvisningerne er brugt bindestreg i stedet for punktum til at adskille kapitelnumre fra afsnitsnumre.

I sommeren 1990 har jeg – finansieret af *Gads Juristpris*, som jeg i 1989 modtog for min disputats "Gavebegrebet" – under en kortere studierejse til New York studeret amerikansk kontraktspraksis og indsamlet relevant amerikansk litteratur. Jeg takker advokaterne *Anthony B. Kuklin* og *Brian L. Schorr* fra advokatfirmaet *Paul, Weiss, Rifkind, Wharton & Garrison* for deres hjælp.

Tak til *advokat Torben Steffensen* for hjælp ved korrekturlæsningen.

Der er taget hensyn til lovgivning og andet retsstof, der er fremkommet indtil medio februar 1991.

København, april 1991.

Eigil Lego Andersen

Indholdsoversigt

| | | |
|------------------------|---|-----|
| Kapitel 1. | Indledning – Bogens brug | 13 |
| Kapitel 2. | Aktiehandel eller aktivhandel | 20 |
| Kapitel 3. | Bogens og kontraktens opbygning | 30 |
| Kapitel 4. | Forudgående, supplerende og efterfølgende aftaler | 37 |
| Kapitel 5. | Overdragelsens genstand | 48 |
| Kapitel 6. | Købesummen | 59 |
| Kapitel 7. | De enkelte aktiver og aktivgrupper | 93 |
| Kapitel 8. | Købesummens betaling | 126 |
| Kapitel 9. | Sælgers garantier | 140 |
| Kapitel 10. | Gennemførelsen | 217 |
| Kapitel 11. | Øvrige forpligtende bestemmelser | 239 |
| Kapitel 12. | Betingelser | 324 |
| Kapitel 13. | Afslutningsbestemmelser | 339 |
| Stikordsregister | | 357 |

Indholdsfortegnelse

| | |
|---|----|
| <i>Kapitel 1. Indledning – bogens brug</i> | |
| 1. Bogens baggrund og karakter | 13 |
| 2. Bogens emne | 14 |
| 3. Brug af bogens formuleringsforslag | 16 |
| <i>Kapitel 2. Aktiehandel eller aktivhandel</i> | |
| 1. Skal hele virksomheden overdrages? | 20 |
| 2. Virksomhedens størrelse | 20 |
| 3. Integrationsovervejelser | 20 |
| 4. Virksomhedens kapitalforhold | 21 |
| 5. Købets finansiering | 21 |
| 6. Virksomhedens ejerforhold | 22 |
| 7. Er virksomheden utvivlsomt solvent? | 22 |
| 8. Forpligtelser af uklar rækkevidde | 23 |
| 9. Kan virksomhedens kontrakter overføres? | 23 |
| 10. Skattemæssige overvejelser | 24 |
| 11. Omkostningsmæssige overvejelser | 26 |
| 12. Risikoovervejelser | 28 |
| 13. Investeringshorisont | 29 |
| <i>Kapitel 3. Bogens og kontraktens opbygning</i> | |
| 1. Indledning | 30 |
| 2. Kontraktens opbygning | 30 |
| 3. Protokollater | 31 |
| 4. Angivelse af parterne | 31 |
| 5. Præambel | 32 |
| 6. Definitioner | 33 |
| 7. Lidt om stil m.v. | 35 |

Kapitel 4. Forudgående, supplerende og efterfølgende aftaler

| | |
|--|----|
| 1. Indledning | 37 |
| 2. Forudgående aftaler | 37 |
| 2.1. Hemmeligholdelsesaftaler | 37 |
| 2.2. Hensigtserklæringer | 41 |
| 2.3. Optionsaftaler | 44 |
| 3. Supplerende aftaler | 44 |
| 4. Hovedaftaler | 45 |
| 5. Forhold henskudt til "nærmere aftale" | 45 |

Kapitel 5. Overdragelsens genstand

| | |
|--|----|
| 1. Aktiehandler | 48 |
| 2. Aktivhandler | 48 |
| 3. Køb af division eller forretningsområde | 54 |
| 4. Effektivering af overdragelsen og dokumenter | 57 |
| 5. Nærmere bestemmelser om de enkelte aktiver og aktivgrupper | 57 |
| 6. Overtagne passiver | 58 |

Kapitel 6. Købesummen

| | |
|---|----|
| 1. Indledning – virksomhedsvurdering | 59 |
| 2. Pris contra garantier | 60 |
| 3. Aktiehandler | 60 |
| 3.1. Fast købesum | 60 |
| 3.2. Købesummen fastsættes efterfølgende | 60 |
| 3.2.1. Nærmere om resultatmodellerne | 61 |
| 3.2.2. Nærmere om statusmodellerne | 65 |
| 3.2.2.1. Udgangspunkt i selskabets sædvanlige regnskabsprincipper .. | 65 |
| 3.2.2.2. Overtagelsesstatus efter aftalte principper | 68 |
| 3.3. Skattemæssige spørgsmål | 74 |
| 4. Aktivhandler | 74 |
| 4.1. Bruttokøbesummens skattemæssige fordeling | 75 |
| 4.2. Kontraktens bestemmelser om bruttokøbesum, gældsovertagelse og nettokøbesum | 81 |
| 4.3. Passivposternes skattemæssige behandling | 87 |
| 5. Bestemmelser om fremtidig overskudsandel til sælger ... | 89 |
| 6. Moms | 92 |

Kapitel 7. De enkelte aktiver og aktivgrupper

| | |
|---|-----|
| 1. Indledning | 93 |
| 2. Fast ejendom | 93 |
| 3. Driftsmidler og inventar m.v. | 96 |
| 4. Varelager og igangværende arbejder | 98 |
| 5. Omkostningsvarer | 105 |
| 6. Immaterialrettigheder | 106 |
| 7. Udestående fordringer | 111 |
| 8. Periodeafgrænsningsposter | 120 |
| 9. Udtagne aktiver | 123 |

Kapitel 8. Købesummens betaling

| | |
|--|-----|
| 1. Indledning | 126 |
| 2. Formuleringforslag i aktiehandler | 128 |
| 3. Aktivhandler | 133 |

Kapitel 9. Sælgers garantier

| | |
|--|-----|
| 1. Købelovens almindelige regler om mangler | 140 |
| 1.1. Ophævelse | 141 |
| 1.2. Erstatning | 141 |
| 1.3. Forholdsmæssigt afslag | 142 |
| 1.4. Yderligere regler om mangler | 142 |
| 1.4.1. Tidspunktet for mangelsbedømmelsen ... | 142 |
| 1.4.2. Købers undersøgelsespligt | 142 |
| 1.4.3. Reklamation | 143 |
| 1.4.4. Mangelsansvarets tidsmæssige udstrækning | 143 |
| 2. Købeloven og virksomhedskøb | 143 |
| 2.1. Behovet for garantier | 146 |
| 2.2. Sanktionerne | 146 |
| 2.3. Købers undersøgelsespligt | 147 |
| 2.4. Reklamation | 147 |
| 2.5. Mangelsansvarets tidsmæssige udstrækning | 148 |
| 2.6. Fuldstændig regulering ved aftalen | 148 |
| 3. Garantierklæringernes indhold | 148 |
| 3.1. Aktiehandler | 150 |
| 3.2. Aktivhandler | 171 |
| 3.3. Bestemmelser i tilknytning til garantierklæringerne | 190 |
| 3.3.1. Forståelsen af "sælger bekendt" | 190 |

| | |
|--|-----|
| 3.3.2. Garantier og ledelseserklæring | 192 |
| 3.3.3. Er garantierklæringerne udtømmende? | 192 |
| 3.3.4. Køber kendte eller burde kende manglen | 193 |
| 4. Garantier og due diligence | 194 |
| 4.1. Forudgående due diligence | 195 |
| 4.2. Efterfølgende due diligence | 197 |
| 5. Garantier og afvikling | 203 |
| 6. Virkningen af garantisvigt | 204 |
| 6.1. Garantikravets opgørelse og skattemæssige behandling | 205 |
| 6.1.1. Aktiehandler | 205 |
| 6.1.2. Aktivhandler | 206 |
| 6.2. Lempelse i erstatningspligten | 207 |
| 6.3. Mindstemål, selvrisiko og maksimum | 208 |
| 6.4. Formuleringforslag om virkningen af garantisvigt | 209 |
| 7. Reklamation og forældelse | 211 |
| 8. Sikkerhedsstillelse for garantikrav | 212 |
| 9. Garantikrav og krav fra tredjemand | 214 |

Kapitel 10. Gennemførelsen

| | |
|--|-----|
| 1. Indledning | 217 |
| 2. Aftaledagen | 220 |
| 3. Endelighedsdagen | 221 |
| 4. Afviklingsdagen | 225 |
| 5. Overtagelsesdagen | 231 |
| 5.1. Renter med tilbagevirkende kraft | 232 |
| 5.2. Overtagelse med tilbagevirkende kraft | 233 |
| 6. Kontrolldagen | 234 |
| 7. Tiltrædelsesdagen | 236 |
| 8. Adskillelsesdagen | 237 |

Kapitel 11. Øvrige forpligtende bestemmelser

| | |
|---|-----|
| 1. Sælgers mellemværende med selskabet | 239 |
| 2. Sælgers kaution eller sikkerhedsstillelse for selskabet .. | 240 |
| 3. Arkiver | 241 |
| 4. Navnespørgsmål | 242 |
| 5. Sælgers pligt til at friholde selskabet for udgifter | 247 |
| 6. Medarbejdere | 249 |
| 7. Kontrakter | 252 |

| | |
|---|-----|
| 8. Garanti- og serviceforpligtelser | 257 |
| 9. Overtagelse af lejemål | 262 |
| 10. Retssager m.v. | 273 |
| 11. Bistand og samhandel | 281 |
| 12. Forsikringer | 283 |
| 13. Konkurrenceklausul | 284 |
| 14. Forbud mod videresalg | 294 |
| 15. Købers yderligere aktieerhvervelser – holdingstiftelse | 295 |
| 16. Orientering og offentliggørelse | 297 |
| 17. Hemmeligholdelse | 302 |
| 18. Insider trading | 305 |
| 19. Generalforsamling, bestyrelse, revision og direktion | 305 |
| 20. Flere sælgere | 310 |
| 21. Flere købere | 311 |
| 22. Sikkerhedsstillelse | 313 |
| 23. Renter | 316 |

Kapitel 12. Betingelser

| | |
|--|-----|
| 1. Betingelser | 324 |
| 1.1. Indledning | 324 |
| 1.2. Stempel og aktiehandelsafgift | 326 |
| 1.3. Kontraktbestemmelser om betingelser | 327 |
| 1.4. Formuleringforslag | 329 |
| 2. Skatteforbehold | 336 |

Kapitel 13. Afslutningsbestemmelser

| | |
|--|-----|
| 1. Aftalens fuldstændighed | 339 |
| 2. Virkningen af enkelte ugyldige bestemmelser | 340 |
| 3. Aftaleændringer | 341 |
| 4. Overskrifter | 341 |
| 5. Undladelse af at gøre rettigheder gældende | 342 |
| 6. Meddelelser | 343 |
| 7. Omkostninger | 344 |
| 7.1. Aktiehandler | 346 |
| 7.2. Aktivhandler | 348 |
| 8. Lovvalg og tvister | 350 |
| 9. Antal kontraktseksemplarer | 355 |

| | |
|------------------------|-----|
| Stikordsregister | 357 |
|------------------------|-----|

Denne bog gennemgår de overvejelser, man skal igennem i forbindelse med en virksomhedshandel, og de spørgsmål, der skal tages stilling til i kontrakten.

Bogen behandler problemkredse inden for en lang række juridiske discipliner, herunder aftaleret, tingsret, selskabsret, regnskabsret, ansættelsesret, immaterialret og – ikke mindst – skatteret.

Bogen indeholder talrige formuleringsforslag til kontraktsbestemmelser.

Forfatteren, dr.jur. Eigil Lego Andersen, er advokat i København. Han har tidligere på Gad udgivet sin disputats „Gavebegrebet”.

